

muumine on nii tasapelt ja järg-lorralisest sün-dinud, et puu-tüwisti leitasse, mille soort, aasta-röngaid j. n. e. veel selgest ära tunda võib. Selle juures on need siwistanud puud nii mit-metwiisi kirjud ja nii mitme-karwalised, et neid julgest lassis-siwide kõrva panna võib. Mis tõuust selle ennemuusise metsa puud olnud, selle üle ei ole teaduse-mehed ennast veel ühendada suutnud. Mõne tüvi suurus on määratu. Seal on 150 jalga pitli ja 10 jalga läbimõetus jä-medoid tüwisti. Saagre määrotuma suuruse juures võiks sealst üht uut materiali ühfete majade ehitamiseks saada, kui see mitte siiga kõwa ei oleks, ainult 30 protsentti pehmem kui diamant ja kolm kord kõwem kui granit (raud-siwi). Seda rohkem saab seda materialist aga töövõgusteks ehte- ja ühfuse-ajadel tarvitatud soama, mis ennast la wäga heaste polerida saab. — Nenda kirjutatalse Paris'ist. Õmets on oga panna, et seda kallist materiali veel suuremal mõedul laubale toodud ei ole.

Suuremad palawused õhkus.

Suvel 1892 oliwad ilmad palguti ja aeguti nii palavad, et pääwa-pistetesesse inimesi surnud ja loomi langenud on; Salfamaal töötas therm-

meter varjuus sunni 36 Celsius'e, meie juures pruugitava Beaumur'i thermometre järel ligi 29 graadi peale. Selle järges arutati, kui suurt palawust ülepea tabas õhkus ette tulnud on. Kõige langem palawus tuleb muidugi tropi-maabel — äquatori (maa-vööd) all ja mõlemil lähemal poolel — ette; aga ta Europa's on õhu-palawust olnud, mis tropi-maade lohaline on. Jaanikuu 17. (5.) pääval 1841 näitas thermometer Neapel'is 38., (31) graadi sooja varjuus. London'is oli Heinakuu 10. (Jaanikuu 28.) pääval 1852 41 (32.,) Montpellier's selleksama aasta Heinakuu 22. (10.) pääval 40 (36) graadi sooja varjuus. Palawamat ilmad Paris'is olid aastal 1793 Heinikuul 16. (4.) pääval — 37., (29.,) ja Heinakuu 8. (Jaanikuu 26.) pääval 38., (30.,) graadi. Ko ülemal põhja pool on wäga palawaid pätvi ette tulnud, Peterburg'is 33., (26.,), Stockholm'is 34., (27.,) graadi. Aastal 1857. Heinikuul 4. (Heinakuu 23.) pääval, oli Rööln'is 35., (28.,) graadi sooja ja viimase aasta Heinikuul 24. (12.) pääval pea nii'ama palju. Afrika's tõuseb palawus fagedast üle 40 (32) graadi; Kairo's on 42., (33.,) Esneh's Egyptus'is 47., (37.,), Murfis'is Kesan'is 56., (45) graabi sooja ette tulnud. Lahore's, India's, on thermometer kõige kõrgem seis 50., (49.,) graadi olnud ja Pend-